

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **Mgr. I. H.**, zastoupena JUDr. Ludvíkem Ševčíkem, ml., advokátem se sídlem Koblížná 19, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2011, čj. KUJI 65110/2011, sp. zn. OOSČ 208/2011 OOSC/21/ZK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 1. 2012, čj. 57 A 106/2011 – 29, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se** odkladný účinek **nepřiznává**.
- II. Žalobkyni **se ukládá** zaplatit České republice – Nejvyššímu správnímu soudu soudní poplatek ve výši 1000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně byla rozhodnutím Městského úřadu Třebíč ze dne 29. 11. 2010, čj. OSČ-Př-452/2010-JI-4, uznána vinnou z přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1 a písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Přestupku se dopustila tím, že dne 28. 9. 2010 řídila osobní motorové vozidlo, aniž byla držitelkou řídičského oprávnění (to pozbyla dne 20. 7. 2010 v souvislosti s dosažením 12 bodů), a nezastavila před železničním přejezdem na příkaz dopravní značky „stůj, dej přednost v jízdě“. Žalobkyni byla uložena sankce spočívající v pokutě 25 000 Kč a zákazu řízení motorových vozidel po dobu 12 měsíců. Odvolání žalobkyně bylo zamítnuto rozhodnutím žalovaného blíže označeným v záhlaví.

Žalobě proti rozhodnutí žalovaného nebyl přiznán odkladný účinek (viz usnesení krajského soudu ze dne 14. 9. 2011, čj. 57 A 106/2011 – 17), následně byla rozsudkem specifikovaným shora zamítnuta.

Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost, s níž spojila i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V návrhu uvedla, že rozhodnutím správního orgánu je velmi výrazným způsobem omezena. Nenahraditelná újma jí je způsobena tím, že řídičské oprávnění potřebuje k výkonu svého povolání, a není tak schopna vykonávat svoji práci bez významných obtíží. Přiznání odkladného účinku se dle názoru stěžovatelky nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a nemůže být ani v rozporu s veřejným zájmem, neboť se přestupku nedopustila.

Stěžovatelka byla Nejvyšším správním soudem přípisem ze dne 17. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012 – 21, vyzvána, aby ve lhůtě 3 dnů své tvrzení, jímž odůvodnila návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, náležitě prokázala (tj. aby soudu předložila důkazní

prostředky prokazující její tvrzení). Soud stěžovatelku poučil, že splnění povinnosti důkazní je předpokladem úspěchu návrhu na přiznání odkladného účinku. Stěžovatelka na tuto výzvu ve stanovené lhůtě nereagovala, ostatně neučinila tak ani ke dni rozhodování o jejím návrhu.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 21. 2. 2012 k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že stěžovatelka nepodpořila své tvrzení o hrozbě nenahraditelné újmy žádným důkazním návrhem. Za této situace má žalovaný za to, že nejsou splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku soud nijak nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že kasační stížnost zásadně odkladný účinek nemá. Aby jí mohl takový účinek přiznat, musí stěžovatel v první řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Na podporu svých tvrzení musí samozřejmě navrhnout provedení patřičných důkazů. Stěžovatelka ve svém návrhu pouze obecně uvedla, že řídicí oprávnění potřebuje k výkonu svého povolání a bez něho nemůže svoji práci vykonávat bez významnějších obtíží. Nespecifikovala však, o jaké povolání se jedná, zda je v zaměstnaneckém poměru či vykonává samostatně výdělečnou činnost atd. Stěžovatelka je povinna nejen tvrdit, že jí výkonem rozhodnutí vznikne újma, nýbrž též svá tvrzení prokázat. Nejvyšší správní soud vyzval stěžovatelku, aby své obecné tvrzení prokázala (obsah navržených důkazních prostředků by přitom mohl tvrzení stěžovatelky konkretizovat). Na výzvu soudu však stěžovatelka nereagovala.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelka přes výzvu soudu neunesla ani břemeno dostatečně konkretizovaného tvrzení, ani nesplnila svoji důkazní povinnost, a tudíž neunesla břemeno důkazní. Proto nemohl soud jejímu návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyhovět a rozhodl, jak je uvedeno ve výroku.

Podání návrh na přiznání odkladného účinku podléhá dle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, soudnímu poplatku ve výši 1000 Kč. V této souvislosti musel soud zvážit, na základě jaké skutečnosti vzniká navrhovateli povinnost tento soudní poplatek zaplatit, zda přímo ze zákona podáním návrhu na přiznání odkladného účinku, nebo pravomocným rozhodnutím soudu, jímž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek uhradit. Na posouzení této otázky závisí, zda ve výroku usnesení, jímž bylo o návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodnuto, má být navrhovateli uložena povinnost uhradit soudní poplatek či nikoliv.

Vznik poplatkové povinnosti je v případě poplatků za řízení, mezi něž patří i poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz zařazení položky 20 v sazebníku poplatků), upraven v § 4 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Toto ustanovení nicméně výslovně nestanoví vznik poplatkové povinnosti spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku. Soud proto musel zvážit, podle kterého ustanovení § 4 odst. 1 má být stanoven okamžik vzniku poplatkové povinnosti spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku.

Soud dospěl předně k závěru, že poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku nelze podřadit pod § 4 odst. 1 písm. d) cit. zákona, neboť toto ustanovení se týká toliko poplatku za řízení o kasační stížnosti. Byť je přípustnost návrhu na přiznání odkladného účinku vázána na podání kasační stížnosti, jedná se o samostatný návrh, do jisté míry nezávislý na kasační stížnosti. To je ostatně vyjádřeno již tím, že každý z těchto návrhů (tj. kasační stížnost a návrh na přiznání odkladného účinku) podléhá dle zákona poplatkové povinnosti samostatně. Nelze odhlédnout ani od toho, že dle § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost podáním kasační stížnosti (tedy dnem, kdy je kasační stížnost podána), kdežto návrh na přiznání odkladného účinku lze podat jak současně s kasační stížností, tak kdykoliv poté za řízení o kasační stížnosti. Bylo by tedy nelogické, aby den vzniku poplatkové povinnosti za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se bez ohledu na to, kdy byl tento návrh učiněn, odvíjel od data podání kasační stížnosti.

Soud musel dále posoudit, zda lze návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podřadit pod § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích a zde užitý pojem „jiný návrh na zahájení řízení“. Dospěl k závěru, že návrhem na přiznání odkladného účinku se žádné řízení nezahajuje. Jedná se o návrh, který se činí v rámci řízení o kasační stížnosti. Jeho důsledkem není zahájení řízení ve smyslu § 32 s. ř. s., nýbrž založení povinnosti soudu o tomto procesním návrhu rozhodnout. Pojmem „jiný návrh na zahájení řízení“ užitým v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích je třeba pro účely soudního řízení správního rozumět jen takové návrhy, kterými se zahajuje řízení ve věci samé a které zákon neoznačuje jako žalobu (§ 32 s. ř. s. ve spojení s § 4 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*). Takovým návrhem, který není věcně osvobozen od poplatkové povinnosti, je např. návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části.

Nutno zdůraznit, že i dikce samotného zákona o soudních poplatcích rozlišuje mezi „jiným návrhem na zahájení řízení ve věcech správního soudnictví“ [položka 18 bod 2 přílohy zákona – sazebník poplatků, srov. § 4 odst. 1 písm. a)], na straně jedné, a „návrhem na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví“ (položka 20 sazebníku poplatků), na straně druhé. I prostým jazykovým výkladem tak lze dospět k závěru, že návrh na přiznání odkladného účinku není „jiným návrhem na zahájení řízení“ ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích.

Za situace, kdy zákon určuje výši soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku, ovšem vznik poplatkové povinnosti spojené s návrhem výslovně neřeší, musel soud tuto mezeru zákona vyplnit analogickou aplikací ustanovení, které je institutu odkladného účinku nejbližší. Soud se přitom přiklonil k tomu, že na návrh o přiznání odkladného účinku je třeba pohlížet jako na návrh nejbližší návrhu na vydání předběžného opatření. Oba návrhy, byť se jejich účel a podmínky, za nichž lze návrhu vyhovět, samozřejmě liší, mají z hlediska procesního stejný režim. Proto by měly podléhat stejnému režimu i z hlediska vzniku poplatkové povinnosti. Stejný závěr plyne též ze záměru zákonodárce, na který lze usuzovat z důvodové zprávy k novele zákona o soudních poplatcích, provedené zákonem č. 218/2011 Sb. (důvodová zpráva ze dne 9. 2. 2011, tisk PS PČR č. 269/0, dostupná v repozitáři PS PČR na adrese www.psp.cz). Podle této důvodové zprávy k položce 20 sazebníku novela reaguje na negativní stav, ve kterém bylo předběžné opatření zpoplatněno, zatímco na zpoplatnění návrhu na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví zákon nepamatoval: „*Svým charakterem, účelem a důsledky jsou si oba tyto návrhy [na přiznání odkladného účinku a na vydání předběžného opatření] podobné a je tedy namístě vedle návrhu na vydání předběžného opatření zpoplatnit rovněž návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví.*“

Zákon o soudních poplatcích v § 4 odst. 1 písm. h) stanoví, že poplatková povinnost za návrh na vydání předběžného opatření vzniká uložením povinnosti zaplatit soudní poplatek. Toto pravidlo je třeba *per analogiam legis* vztáhnout i na návrh na přiznání odkladného účinku. Znamená to tedy, že povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit.

Uvedený výklad je v souladu též se smyslem institutu odkladného účinku. Zákon soud jasně zavazuje k bezodkladnému rozhodnutí o návrhu (§ 73 odst. 4 s. ř. s.), bez zbytečných průtahů spojených s předchozím výběrem soudního poplatku.

Rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku je součástí výroku rozhodnutí o tomto návrhu [srov. text § 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, dle něhož se povinnost zaplatit poplatek ukládá v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na vydání předběžného opatření, resp. návrhu na přiznání odkladného účinku]. Soud tedy nevyzývá navrhovatele k zaplacení soudního poplatku po podání návrhu, nýbrž mu uloží (není-li od poplatku osvobozen), aby poplatek zaplatil současně s rozhodnutím o tomto návrhu, a to bez ohledu na to, zda bylo návrhu vyhověno, nebo zda byl zamítnut (srov. Waltr, R. *Zákon o soudních poplatcích a předpisy související*. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 33). To platí samozřejmě za podmínky, že o návrhu bylo vůbec rozhodováno, tedy návrh nepozbyl svého smyslu bezodkladným rozhodnutím soudu ve věci samé.

V této souvislosti je vhodné poukázat na důsledky spojené s aplikací § 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích na návrh na přiznání odkladného účinku, které soud při svých úvahách rovněž zohlednil. O návrhu na přiznání odkladného účinku soud rozhoduje bez ohledu na to, zda byl za podání tohoto návrhu uhrazen soudní poplatek, čímž se významně urychluje proces rozhodování o tomto návrhu. Zastavení „řízení“ o návrhu na přiznání odkladného účinku na základě § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích pro nezaplacení soudního poplatku nepřichází do úvahy, neboť toto ustanovení se vztahuje jen na poplatky za řízení splatné podáním návrhu. Osvobození od soudních poplatků dle § 36 odst. 3 s. ř. s. se vztahuje i na soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku.

V nyní posuzovaném případě stěžovatelka soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížností uhradila v plné výši ještě před rozhodnutím soudu o tomto návrhu. Přesto jí však soud musel ve výroku II. tohoto usnesení uložit povinnost uhradit soudní poplatek za podání uvedeného návrhu, neboť teprve dnem nabytí právní moci tohoto usnesení vznikne stěžovateli povinnost soudní poplatek uhradit. Částka, která byla stěžovatelkou v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížností uhrazena, bude po nabytí právní moci tohoto usnesení použita na úhradu poplatkové povinnosti za podání návrhu na přiznání odkladného účinku. Byť tedy soud stěžovatelce uložil povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 1000 Kč, není stěžovatelka povinna soudu nic dalšího hradit, neboť tato částka byla na účet soudu připsána již dne 22. 2. 2012.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. února 2012

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu